

Γιώργος Αθανασιάδης → Δικηγόρος, Θεατρικός Συγγραφέας → e-mail: athanasiadis.g@hotmail.com

ΠΕΡΙ ΝΟΜΩΝ & ΕΛΛΗΝΩΝ ΖΩΗΣ

1821 - Μια επανάσταση εθνική και κοινωνική

Από μικρά παιδιά στο σχολείο διδασκόμασταν τον εθνικό και θρησκευτικό χαρακτήρα της Ελληνικής επανάστασης του 1821, την επέτειο της οποίας θα εορτάσουμε τόσο στην Ελλάδα, όσο και όλοι οι Έλληνες της διασποράς με επίσημες εκδηλώσεις κατά τόπους. Παιάνες και εμβατήρια, πατριωτικά τραγούδια αλλά και θρησκευτικές τελετές για τον εορτασμό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου θα περιληφθούν στο μενού της ημέρας. Λόγιοι και μή, ηγέτες φορέων και συλλόγων, απλοί πολίτες θα λάβουν θέση στο βήμα και θα εκφωνήσουν τους πανηγυρικούς της ημέρας, δάκρυα συγκίνησης, εθνική έπαρση και παρελάσεις με παράλληλες καταθέσεις στεφάνων στα μνημεία, ενώ και μνημόσυνες τελετές για τους πεσόντες θα ολοκληρωθούν τις εορταστικές εκδηλώσεις και δικαίως βέβαια.

Αυτό είναι το ένα μέρος του χαρακτήρα της μεγάλης Ελληνικής επανάστασης του 1821 δηλαδή η ανάμνηση και εορτασμός της Εθνικής Παλιγγενεσίας. Όμως όλοι μας μεγαλώνοντας και μακράν απέχοντες από τα σχολικά μας χρόνια πολλές φορές ίσως αναρωτηθήκαμε για το τι χαρακτήρα τελικά είχε η επανάσταση αυτή. Ο προβληματισμός αυτός, άγεται από την μελέτη των κοινωνικών συνθηκών της εποχής εκείνης, του διαφαινόμενου ήδη διαχωρισμού των κοινωνικών τάξεων στη δομή της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και την άνοδο της νέας μεσαίας τάξης ή βιομηχανοκαπιταλιστικής και βέβαια της ανάγκης κατάργησης του παλαιού φεουδαρχικού συστήματος που είχε ήδη προ πολλού ξεπεραστεί. Εναυσμα για τις σκέψεις αυτές υπήρξε το συνεχώς επαναλαμβανόμενο ότι η Ελληνική επανάσταση ήλθε χρονικά σαν αποτέλεσμα και της επιρροής των συνθηκών της εποχής εκείνης από την όχι πριν πολύ χρονικά μακρυνά Γαλλική Επανάσταση. Οι ιδέες της Γαλλικής Αστικής Επανάστασης, διεπίσταν την τότε αναπτυσσόμενη κατά την άποψή μου Ελληνική μεσαία τάξη και την ώθησαν σε επανάσταση, η οποία βεβαίως στηρίχθηκε και ξεκίνησε και μέσα από τις μεγάλες μάζες των αγροτών και γενικά της φτωχολογίας. Η δομή και η αυταρχικότητα του Οθωμανικού τότε κράτους, που ουσιαστικά έπνεε τα λοιστά οδήγησαν τους Έλληνες υπηκόους της αυτοκρατορίας σε υπέρβαση κάθε ορίου ανοχής και αντοχής. Το αίτημα υπόβουσε και εκδηλώθηκε μέσω της

επανάστασης για αναδασμό της γής και μοίρασμα της εθνικής γής στον λαό καθώς και απαλλαγή από τον Τουρκικό ζυγό και βεβαίως τα ελληνόφωνα όργανα του δηλαδή κάθε είδους φεουδάρχες και προνομιούχους, κοιζαμπάσπδες, γενίτσαρους και φοροεισπράκτορες του Οθωμανού μονάρχη.

Παράλληλα η νέα αστική τάξη που δημιουργήθηκε μέσω της ναυτιλίας, του εμπορίου και της βιοτεχνίας στο σύνολο σχεδόν του Ελλαδικού χώρου και ειδικότερα τους δύο τελευταίους αιώνες της Οθωμανικής κατοχής διεκδικούσε επίσης τη θέση της στο νέο κράτος που θα δημιουργούνταν στην μεταοθωμανική εποχή. Στην ουσία δηλαδή πάντα τα οικονομικά θέματα κατέχουν και αυτά μιά από τις πρώτες θέσεις στις αιτίες της κάθε επανάστασης.

Από την άλλη πλευρά βεβαίως δεν παραγνωρίζεται ουδόλως και η εθνικοθρησκευτική αιτία της επανάστασης η οποία και αυτή μαζί απαρτίζει ένα σύνολο αιτιών που προσδίδουν τον τελικό χαρακτήρα της επανάστασης ως εθνικοκοινωνικοαπελευθερωτικής.

Ο Σερραϊός επαναστάτης Ν. Κασομούλης ένας εκ των πρωταγωνιστών της περιγράφει την κινητήρια δύναμη της Επανάστασης του 1821, καταδεικνύοντας το κοινωνικό της περιεχόμενο

«*Ας εξετάση διακεκριμένως οποιοσδήποτε έλαβεν μέρος εις την Επανάστασιν, και θέλει ιδεί ότι η τάξις των ξενιτευμένων λογιολογίων και εμπόρων είναι ήτις πρώτη ετόλμησεν και εκίνησεν τον μοχλόν τού-*

τον και έμβασεν και τους Προεστούς και τους Αρμειωλούς εις τα αίματα» Εκτοτε όμως αυτό εκτοπίστηκε από την κρατούσα ιστοριογραφία, για να κυριαρχήσουν το θρησκευτικό και μια «υπερταξική» έννοια του εθνικού ως αποκλειστικά κίνητρα της Επανάστασης, που τελικά όμως δεν φαίνεται να είναι και απόλυτα ορθή. Τούτο διότι, πως είναι δυνατόν να μιλάει κάποιος για επιρροή από την Γαλλική Επανάσταση, η οποία ήταν καθαρά αστική κοινωνική και μόνο, όταν δεν αποδεχθεί και τον κοινωνικό χαρακτήρα της Ελληνικής επανάστασης. Εξ άλλου, είναι άξιο απορίας, για ποιο λόγο να αφαιρεθεί αυτό το κοινωνικό στοιχείο της επανάστασης το οποίο όχι μόνο δεν μειώνει την σημασία της αλλά επιπλέον την ενισχύει και το οποίο προκύπτει αβίαστα και από όλα όσα ακολούθησαν την πρώτη επαναστατική περίοδο. Πράγματι, αυτά που ακολούθησαν όπως οι εμφύλιοι πόλεμοι, οι εξωτερικοί δανεισμοί, η επιβολή της Γερμανοφερτης μοναρχίας και ο μεγάλος εθνικός διχασμός επιβεβαιώνουν τον λανθάνοντα κατ' άλλους κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα της επανάστασης.

Καταλήγοντας λοιπόν θεωρώ ότι σε κάθε ιστορική εποχή μια κοινωνική τάξη προβάλλει ως πρωτοπόρα, αποτελώντας την ηγέτιδα δύναμη-μοχλό της κοινωνικής προόδου. Την περίοδο εκείνη, όπως είχαν διαμορφωθεί οι κοινωνικές δομές στον Ελλαδικό χώρο από το Οθωμανικό σουλτανάτο, ο ρόλος αυτός ανήκε στην αστική τάξη, η οποία διαμορφώθηκε και

αναπτύχθηκε στα πλαίσια του φεουδαρχικού συστήματος. Σε μια μακρόχρονη πορεία οι φεουδαρχικές σχέσεις παραγωγής έγιναν εμπόδιο για την περαιτέρω ανάπτυξη των νέων παραγωγικών δυνάμεων, των αστικών. Επρεπε λοιπόν να σπάσουν. Και έσπασαν, με τη νίκη των αστικών επαναστάσεων, οι οποίες συνέτριψαν τη φεουδαρχική εξουσία και συγκρότησαν τα αστικά έθνη-κράτη, με μεγαλύτερο παράδειγμα στην Ευρώπη το νέο Γαλλικό κράτος που προέκυψε από την επανάσταση του 1789. Η ελληνική επανάσταση του 1821 δεν διέφερε ως προς αυτό το κομμάτι, από τις αντίστοιχες επαναστάσεις και κινήματα που σημειώθηκαν σε μια σειρά χώρες το ίδιο ή σε αμέσως προγενέστερο χρονικό διάστημα. Βεβαίως, πραγματοποιήθηκε σε συνθήκες οθωμανικής κατάκτησης, με ηγετική δύναμη την ελληνόφωνη χριστιανική αστική τάξη. Τελικά φαίνεται ότι η μεγάλη Ελληνική επανάσταση του 1821 ήταν εθνικοαπελευθερωτική στη μορφή και αστικοδημοκρατική στο περιεχόμενο. Όπως σε όλες τις αστικές επαναστάσεις, έτσι και στην ελληνική του 1821, πήραν μέρος ως κινητήριες δυνάμεις οι πλατιές μάζες της αγροτιάς, καθώς και η μικρή ακόμα αριθμητικά εργατική τάξη (ναύτες, τεχνίτες κ.ά.). Ο μαζικός λαϊκός ηρωισμός, ακόμα και μεταξύ των αμάχων, η συλλογική δράση που έλαβε όλες τις μορφές πάλης -και κυρίως την ένοπλη- η αυτοθυσία, σφράγισαν τον πολυετή αγώνα, αφήνοντας πίσω διαχρονικά διδάγματα. Βεβαίως στη τελική διαμόρφωση του νεοσύστατου ελληνικού κράτους υπεισέρχονται μια σειρά παράγοντες, όπως η διαπάλη μεταξύ των ισχυρών δυνάμεων της Ευρώπης και της Ρωσίας γύρω από το λεγόμενο Ανατολικό Ζήτημα -την αποσύνθεση της οθωμανικής αυτοκρατορίας- και η άμεση παρέμβασή τους στη συγκρότηση του ελληνικού κράτους. Με όλα αυτά η διαδικασία κατάργησης των φεουδαρχικών κατάλοιπων γίνεται επέκεινα πιο σύνθετη και αυτό αργότερα καθίσταται σαφές με την ενσωμάτωση της Θεσσαλίας και της διαπλοκής της μοναρχίας στα όργανα του ελληνικού κράτους. Ας αποτίσουμε όλοι φόρο τιμής στους αθάνατους ήρωες του 1821 και Χρόνια μας Πολλά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
- ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ**

**Australian
registered Greek
Lawyer entitled
to practice Greek Law**

Το γραφείο μας σε συνεργασία και με τη Δικηγόρο του Σύνδευ ΑΘΗΝΑ ΤΟΥΡΙΚΗ (ATHENA TOURIKIS) - SOLICITOR αναλαμβάνουμε την διεκπεραίωση των υποθέσεων σας στην Ελλάδα και την Αυστραλία.

•Θέματα κληρονομιών, αποδοχές, διανομές περιουσιών και σύνταξη διαθηκών στην Ελλάδα και την Αυστραλία.
•Γονικές Παροχές, θέματα ασφάλισης και συνταξιοδοτικά στην Ελλάδα.
•Τακτοποίηση με συνεργάτες λογιστές στην Ελλάδα των φορολογικών σας θεμά-

των - Ελληνική υπηκοότητα και ελληνικά διαβατήρια.
•Κάθε είδους μεταβίβαση ακινήτων, πώληση, αγορά κ.λπ. στην Ελλάδα.
•Πληρεξούσια για την Ελλάδα για οποιοδήποτε θέμα υπάρχει ανάγκη.
•Εκδοση ΑΦΜ, ΑΜΚΑ και κλειδαριθμού κα-

θώς και διορισμό φορολογικού αντικλήτου στην Ελλάδα - Υπαγωγή κατοίκων εξωτερικού στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. στην Αθήνα.
•Πλήρης ενημέρωση σχετικά με τα φορολογικά σας θέματα και τις τυχόν οφειλές σας σε σχέση με την περιουσία σας στην Ελλάδα όπου και αν βρίσκεται εκεί.

Βρισκόμαστε ΕΔΩ στην Αυστραλία για οποιοδήποτε θέμα σας απασχολεί στην Ελλάδα.

Επικοινωνήστε μαζί μας Tel: 0421 969 172, (02) 9261 3144, e-mail: athanasiadis.g@hotmail.com

Διεύθυνση: 377-383 Sussex St. (Suite 4, Level 5), SYDNEY, NSW 2000